

Exclusief interview met Nicholas Evans, schrijver van *De paardenfluisteraar*

„Ineens ging het om miljoenen. Wij bleven lachen”

door ALBERT EHRNROOTH

FOTOGRAFIE: SCHAMONI/STERN/ABC

Het besluit van filmproducent en scenarioschrijver Nicholas Evans om drie maanden naar Amerika te gaan, was krankzinnig. Hij had een enorme schuld bij de bank en zijn gezin, de dure privé-school van zijn twee kinderen en het grote huis in Zuid-Londen stonden op het spel. Evans had de afgelopen twee jaren al zijn tijd en geld besteed aan zijn eigen speelfilmproject. Hij had het scenario geschreven en zou het ook gaan regisseren. De financiering was al bijna rond, toen in januari 1994 de geldschietters zich terugtrokken. De film was van de baan. Evans was blut en de plaatselijke bankdirecteur begon, voorzichtig uitgedrukt, ongeduldig te worden.

Op dat moment besloot Evans naar Amerika te gaan om aan een roman te werken die over een zogenaamde paardenfluisteraar zou gaan. De hele lente trok hij met een auto door Montana, Wyoming, New Mexico en Californië op zoek naar achtergrondmateriaal voor zijn boek. Hij had niet eens een uitgever benaderd met zijn plan. „Je kunt je wel voorstellen dat geen enkele uitgever mij serieus had genomen als ik had verteld dat ik een roman aan het schrijven was over een paard!” zegt Evans. Hij is nog steeds verbaasd dat hij de impulsieve en in feite onverantwoordelijke beslissing durfde te nemen om naar Amerika te gaan.

„Het was krankzinnig. Mijn vrouw moet gedacht hebben dat ik gek geworden was. Weliswaar had zij juist altijd gezegd dat ik moest proberen een boek te schrijven, maar dit was natuurlijk niet het ideale tijdstip voor zo'n onderneming. Ik moest snel aan geld zien te komen en om in een dergelijke situatie tijdovende research te gaan doen voor een boek leek een waanzinnige beslissing. Ik durfde het ook niet aan de bank te vertellen. Als ze het te weten waren gekomen waren we ongetwijfeld failliet verklaard,” vertelt Nicholas Evans.

Eenmaal terug in Londen schreef hij de hele zomer. In augustus 1994 had hij de helft van de roman af, toen hij plotseling ophield: „Ik wist

Na zijn laatste filmavontuur was Nicholas Evans helemaal blut.

Toch nam hij (als vader van twee kinderen) het onverantwoordelijke besluit te gaan reizen en een boek te schrijven. Hij had verhalen gehoord over mysterieuze „paardenfluisteraars” en daar moest zijn boek over gaan. Toen hij het half af had, stuurde hij het naar een uitgever. En wat toen gebeurde, was nog nooit vertoond: op basis van dat halve boek begonnen uitgever en filmproducenten te vechten om de rechten! Nicholas Evans is nu bijna tien miljoen gulden rijker („we bleven lachen”) en Robert Redford gaat de paardenfluisteraar spelen.

dat het verhaal van de paardenfluisteraar een ijzersterk gegeven was. Maar ik had eerder alleen filmscenario's geschreven en omdat dit mijn eerste roman was, kon ik er niet zeker van zijn hoe goed ik het gegeven had verwerkt. Daarom liet ik het eerst zien aan Caradoc King, die literair agent en een vriend van mij is. Ik vroeg hem wat hij ervan vond en hij zei alleen dat het „goed” was. Let wel, hij was niet dolenthousiast en achtte het verstandiger als ik het eerst zou afmaken. Maar ik had direct geld nodig. Caradoc vermoedde dat wij een voorschot van f 45.000 zouden kunnen bedingen.”

King stelde voor dat Evans een gedetailleerde samenvatting schreef van de rest van het verhaal. Dit werd gevoegd bij de helft van het boek dat al klaar was en opgestuurd aan een aantal Engelse uitgeverij. Ze ontvingen het op de vooravond van de Frankfurter Buchmesse waar in feite alle belangrijke beslissingen in de boekenwereld genomen worden. Het manuscript sloeg in als een bom in Frankfurt en binnen de kortste keren hadden alle grote uitgeverij

de wereld het gelezen. Aan het einde van de week had het zonder tussenkomst van King of Evans ook al Hollywood bereikt.

Geamuseerd herinnert Evans zich die vreemde week, een jaar geleden: „Het eerste aanbod werd verdubbeld en toen nog eens verdubbeld en binnen de kortste keren hadden we het over miljoenen en wij konden er alleen maar om lachen. Het was zo absurd.”

In Groot-Brittannië kon hij kiezen tussen acht verschillende uitgeverijen en in Amerika zelfs negen. In Engeland betaalde Transworld ten slotte f 950.000 en Dell in de Verenigde Staten bijna 5 miljoen gulden. Aan het eind van dit jaar zal *De Paardenfluisteraar* in 30 verschillende talen en in bijna honderd landen zijn verschenen. In de uitgeverijwereld zijn dergelijke bedragen voor een eerste roman iets ongehoords. De strijd om de filmrechten was ook een afvalrace en tenslotte bleven er nog drie bieders over die elk bereid waren ruim 4,5 miljoen gulden neer te tellen voor een half klaar boek.

„Aan mij werd de keuze gelaten en zij belden mij op om mij te overtuigen dat juist zij de geschikte persoon waren om de filmversie te maken. Eerst belde de producent van *Batman*, daarna de producent van *Forrest Gump* en tenslotte Robert Redford namens Hollywood Pictures/Disney. Toen ik met hem sprak, werd het al heel snel duidelijk dat hij ook het spirituele niveau van het boek had begrepen. Hij is ook een goede ruiter, dus het project kan niet in betere handen zijn. Hij was echt charmant en zo eerlijk en ik bewonder ook zijn integere manier van werken. Hij wil zelf Tom Booker spelen en ook de film regisseren,” vertelt Nicholas Evans trots.

Het grote mysterie blijft natuurlijk waarom serieuze uitgeverij en geharde Hollywood-producenten bereid zijn in totaal bijna tien miljoen gulden neer te tellen voor een boek waarin een ziek paard centraal staat. Waar gaat het boek eigenlijk over?

Het gaat over Annie Graves, wier dochter Grace samen met haar paard Pilgrim gewond raakt bij een auto-ongeluk en een been moet mis-

sen. Het ongeluk heeft traumatische gevolgen voor Grace en ook voor het paard. Iedereen raadt Annie aan om het ongelukkige dier af te laten maken, maar zij weigert. Zij voelt intuïtief dat de achteruitgang in de toestand van het paard gerelateerd kan worden aan de slechter wordende geestelijke gezondheid van haar dochter. Ze neemt haar toevlucht tot een „paardenfluisteraar”, een man die met geheime woorden en kalmerende lichaamstaal de wildste paarden kan temmen.

In feite is de hoofdpersoon in dit boek de paardenfluisteraar, Tom Booker, en niet het paard. Met zijn door de zon gebleekte haar, gebronsde huid en blauwe ogen lijkt de rol van Tom Booker als geschapen voor Robert Redford.

Evans werd voor het eerst het fenomeen paardenfluisteraars gewaar, toen hij op bezoek was bij een vriend in Dartmoor in het zuidwesten van Engeland. „In een dorpje kwam ik in gesprek met een smid die mij vertelde over een paard dat om onbekende redenen van de ene op de andere dag geheel gestoord

was geworden. Men vroeg een zigeuner die in de buurt woonde of hij het dier kon helpen. De man bracht drie uur in de wei door met het gekke paard, waarna het dier weer als vanouds was. De smid vertelde precies wat de zigeuner had gedaan en ik kreeg er koude rillingen van,” zegt Evans. Hij wist meteen dat het mysterie van mensen die paarden en daarmee indirect mensen kunnen genezen een ijzersterk thema was voor een verhaal. „Toen ik het fenomeen paardenfluisteraar tegenkwam, klikte het meteen bij mij en ik wist dat ik deze twee gegevens perfect zou kunnen combineren. Ik heb ook drie Amerikaanse zogenaamde *horse whisperers* opgezocht en in actie gezien toen ik de research voor mijn boek deed.”

Paardrijden doet Nicholas Evans al niet meer sinds zijn jeugd en Tom Booker is nauwelijks zijn alter ego te noemen. Evans is lang en smal en heeft bruin haar tot op zijn schouders. Zijn ogen zijn ook bruin en de blik heeft iets permanent verdrietigs. Hij werd geboren in 1950 en groeide op op het platteland in de

West-Midlands. Zijn levensloop vertoont veel parallellen met het verhaal van Annie Graves. Allebei zijn ze van Engelse 'middle-class' afkomst, hebben een jaar bij de Overzeese Vrijwilligers Service gewerkt om daarna in Oxford met lof af te studeren. Evenals Annie deed Evans zijn eerste ervaring op als journalist bij een lokale krant in Newcastle upon Tyne. Daarna werkte hij voor een actualiteitenprogramma op tv. Langzaam maar zeker krom hij op tot het niveau van uitvoerend producent. Maar toen hij de top eenmaal had bereikt, verlangde hij naar een vrijer en creatievere bestaan. Daarom begon hij voor zichzelf als producent en filmscenaarist. Alles bij elkaar maakte hij vijf films, waaronder *Murder by the Book* over Agatha Christie en *Hercule Poirot*. Maar aan zijn filmavonturen kwam een abrupt einde toen een financier zich terugtrok voor zijn laatste project. 1994 was een jaar van uitersten; aan het begin van dat jaar stond hij op de rand van de ondergang, tien maanden later was hij multimiljonair. Hoewel, dat was

Evans heeft een aanbod van Robert Redford om het filmscenario te schrijven, niet aangenomen. Eric Roth die een Oscar kreeg voor zijn bewerking van *Forrest Gump*, mag dat karwei nu klaren. Als hij het wil kan Evans nu ook eindelijk zijn eigen film, *Life and Limb*, regisseren, maar hij wil eerst nog een boek schrijven. Het huis in Stockwell in Zuid-Londen staat nu te koop en hij heeft al een groter huis in het iets deftiger stadsdeel Clapham gevonden.

„Vrienden van mij zeiden dat ik nu wel naar Hollywood zou verhuizen, maar ik kan mij niet voorstellen dat iemand dat zou willen. Ons leven is hier, hier groeien onze kinderen op en hier horen wij thuis. De veranderingen in ons leven zijn eigenlijk veel te groot om dat zomaar te kunnen verwerken. Daarom gaan we gewoon door met leven zoals we het altijd hebben gedaan.”

Fragment *De paardenfluisteraar*

Op pagina 7 begint een bijzonder boeiend fragment uit Nicholas Evans' verrassende roman *De paardenfluisteraar*.

De Beesten, de Baas

De heerlijke humor van Haagse duivenmelkers. Mevrouw Ondien-Gravemeijer met haar fret aan een lijntje. En in de bovenwoning van Oom Jan Manders klinkt de weemoed van Indië in de zang van de perkoetoet. Prachtige

televisieportretten, onder de verzamelaar *De Beesten, de Baas*. Nieuw bij de NCRV en vrijdagavond aanstaande is de première. Alweer een die-renprogramma?

Ja, en toch ook weer niet. Dat komt door de heel andere invalshoek. Het gaat namelijk niet alleen over dieren, maar ook over mensen. Het zijn televisie-portretten, waarbij vooral de onzichtbare band tussen de mens en zijn huisdier zo prachtig uit de verf komt. Zoals bij het kinderloze echtpaar, dat tweemaal per week het aapje Ricky in bad doet. Bij de koe, die spontaan het vrouwtje een knuffel tracht te geven. Proef het afscheid van het paard *Beauty Boy*. Kijk naar de honden en de handen van beeldhouwster Gerda van de Bosch. Mensen, die in deze kille samenleving zich een veilig plekje hebben bevochten. Waarbij hun levens verweven zijn geraakt met die van hun huisdieren. Zijn ze zoveel anders dan u en ik?

De Beesten, de Baas, voorlopig in acht afleveringen, is van televisiemaker Jan Fillekers. Heel Nederland kende hem, opeens, toen hij in 1966 de huiskamers binnenkwam in het team van *Farce Majeur*. Dertien jaar lang bleef de succesformule op de buis. Fillekers ging door. Samen met Henk van der Horst kwam hij met zijn eigen programma *Showroom*. Voor *De Beesten, de Baas* schraapte hij in Hilversum het neusje van de zalm om zich heen. Vakmensen met jarenlange ervaring. Begaafde beginners, die het in zich hebben. Maar allemaal met liefde voor het vak. Toen Fillekers en Yvonne Pelgrum met die ploeg aan de slag gingen, ontstond een hecht team. Een ploeg die heerlijk aan 't werk is geweest, die het onderste uit de kan heeft gehaald, waarbij op een uurtje meer of minder niet is gekeken. Ik weet 't, want ik heb er even bij mogen zitten, in de fase van de eindmontage, in de geluidsstudio.

In de studio, aan de andere kant van het glas. Op de monitor het laatste shot. Klaptitel erover, eindleidermuziek zet in... nu! *De Beesten, de Baas*, elke vrijdag Ned. 1, 19.25 uur, telkens andere beesten, andere bazen.

HUISDIER

door Henk Huijgen